

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 10. avgusta 1892.

Štev. 22.

Vabilo
katoliško-političnega in gospodarskega društva
za Slovence na Koroškem

na

javni shod,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 28. avgusta 1892

pri „Movžarju“ na Golšovem poleg Žihpolj.

Vrsta govorov:

1. Nagovor in pozdrav predsednika.
2. Poročilo o društvenem delovanju.
3. Govor o ljudski šoli.
4. Poučni govor.
5. Razni nasveti in vpisovanje novih udov.

Začetek ob 1/4. uri popoldne.

Po zborovanju prosta zabava s petjem, deklamacijami in govori.

K temu shodu so uljudno vabljeni vsi udje „katoliško-političnega in gospodarskega društva“ in tisti slovenski rodoljubi, ki želijo k društvu pristopiti in smejo od udov upeljani biti.

Odbor.

0 volitvi deželnega poslanca dné 20. avgusta t. l.

Že zadnjič smo povedali, da bo dné 20. avgusta (toraj čez deset dni) volitev deželnega poslanca namesto Petra Laksa, ki je odstopil. Kjer so občine v naših rokah, tam so se naši udeležili prvotne volitve in seveda tudi zmagali n. pr. na Radišah, v Hodišah, v Škofičah itd. Drugod so slovenski volilci ostali doma, ker pri sedanjih razmerah, dokler se ne prenaredi volilni red ali dokler konservativni Nemci ne pristopijo na volišče, ni upanja, da bi kaj opravili. Nemški liberalci dobro vedó, da jim je večina gotova, pa oni hočejo prav sijajno zmagati, da bi se mogli bahati, da so Slovence že čisto potlačili. Zato so liberalni listi svoje volilce strašili, da Slovenci na tihem delamo in da hočemo liberalce prehiteti in nenadoma podreti. (Glej Beljaško „D. A. Z.“ št. 71.) S to hinvsko lažjo so hoteli liberalne volilce ostrašiti in na noge spraviti, da bi prav drli in tekli k volitvam.

Ravno narobe pa smo v tej zadevi videli nekatere prikazni, ki dišijo po tem, kakor da je bila le naša stranka tista, ktero so hoteli prehiteti. Dné 15. julija z oklicem št. 1025 je deželna vlada razpisala volitev na dan 20. avgusta. Kakor po navadi, bi morala uradna „Celovčanka“ ta oklic ob istem času objaviti. Priobčila ga je pa še le 30. julija, tedaj čez 14 dni. Liberalni listi so pa že davno prej zvedeli in povedali, da bo volitev dné 20. avgusta. Kmetje pa teh listov ne berejo, vsaj kmetje naše stranke ne. „Mir“ je pa zamogel to naznaniti še le 30. julija. Naročniki ga dobijo navadno še le čez dva dni v roke, toraj so še le dné 1. avgusta zvedeli za volitev. Prvotne volitve so se pa začele že 30. julija; toraj je jasno, da mnogo naših volilcev niti ni vedelo za to volitev!

Vse bolj urno in hitro pa se je v tej reči obračal g. okr. glavar Celovski. Že 17. julija je oklic razposlal na župane, in sicer v bližnji okolici po posebnih služabnikih, bolj oddaljenim pa „per ekspress“. Ali so se liberalni župani (in takih je največ) kaj potrudili, da bi tudi našim volilcem na znanje dali dan prvotne volitve, to nam sicer ni znano; vemo pa, da ima kmet zdaj veliko dela na polju in mnogo skrbij, da se ne zmeni toliko za vsaki oklic, in tudi ne pride vsako nedeljo na tisti kraj, kjer se oklici razglašajo. Čemu pa je bila vsa ta naglost? „Mir“ je močno razširjen, in ko bi bilo toliko časa vmes, da bi bili ljudje iz „Mira“ zvedeli za volitev, gotovo bi se je bili tu ali tam udeležili. Tako pa naši v mnogih občinah niso

prišli k volitvi, in so zmagali nasprotniki. Potem se bodo v nemških listih bahali, da slovenščina na Koroškem že pojema, da slovenska stranka nema tal in korenin med ljudstvom. Treba je tedaj bilo, slovenskim politikom razjasniti, kako se je to godilo. V pogledu na zgoraj opisano postopanje pri tej volitvi pa se nam urivajo sledeča vprašanja:

1. Zakaj ni „Celovčanka“ že 15. julija razglasila oklica, zakaj je čakala 14 dni?
2. Zakaj drugi strankarski listi uradne novice prej zvejo in prej priobčijo, kakor uradni list?
3. Zakaj se je sploh za to volitev tako mudilo, da je bilo tako malo časa med volilnim razglasom in med prvotnimi volitvami?
4. Kako se vjema hitrost okrajnega glavarja s počasnostjo uradnega lista?

Liberalnim listom pa, ki se tako strašno bojijo, da bi ne bil voljen kak slovenski poslanec, bodi povedano, da nam je malo za koroški deželni zbor, in da je skoro vse eno, ali sedita v njem dva ali trije, ali noben slovenski poslanec.

Dajmo ljudstvu kruha!

V kratkem se snide v Ljubljani prvi slovenski katoliški shod, in veliko število odličnih rodoljubov se bo zbralo k resnim pogovorom. O čem se bo govorilo in kdo vse bo govoril, to je najbrž že določeno, nam pa ni znano. Reklo se je, da je bolje, ako se na katoliških shodih ne govori veliko o politiki; to bo pa težko izpeljivo, ker je naše družbinsko življenje tako tesno združeno z ustavnim življenjem naših sedanjih držav. Ako mora pa že politika odstopiti, to se nam vendar ne bo utajilo, da se je skoro na vseh katoliških shodih govorilo o socialnem vprašanju, tisto je pa spet v tesni zvezi z narodnim gospodarstvom. Kajti socialistični nauki dobivajo svojo moč iz bede in stiske. Socialistični voditelji si roke mencajo, ako se samostojnim obrtnikom in kmetom slaba godi in se tisti v revščino med nemaniče pogrezajo; ako mogoče, jih še sami med nemaniče potegnejo, ker dobro vedó, da so taki obupani ljudje potem najbolj strastni privrženici socialdemokratske stranke. Da je socialistična stranka veri nasprotna, in da njeni nauki človeštva ne bodo osrečili, to nam bodo potrdili vsi obiskovalci katoliškega shoda. Ker je pa revščina in stiska najbolj plodna njiva za rast socializma, bomo temu najbolje nasproti delali ter naše delavne stanove najložeje ohranili pri krščanskih nazorih, ako skrbimo za blagostanje in vsakdanji kruh našega ljudstva. Sit in dobro rejen človek, ki ima svoj zaslužek zagotovljen, ni prijatelj puntov in prekucij, pri katerih bi mogel le kaj zgubiti; pa „lačen trebuh upije“, pravi pregovor. Lačnega nasititi je krščansko dobro delo; še več pa tisti stori, ki revnemu priskrbi stalen zaslužek; največ pa tisti, ki v celi deželi povzdigne blagostanje, ker potem za mnogo let nasičuje tisoče ljudi. Mislimo toraj, da bi se razgovor o narodnem gospodarstvu prav lepo podal tudi za katoliške shode. „Moder mož obljudi deželo“, pravi sv. pismo; to je, on skrbi, da imajo ljudje kaj za služka in kruha, potem ostanejo doma, se ženijo in množijo. Če je pa v deželi slabo gospodarstvo in revščina, potem bežijo prebivalci iz nje in se naselijo v krajih, kjer bolj skrbijo za ljudstvo in njegove potrebe.

Tudi na Slovenskem je v tem oziru slaba. Delavni ljudje so slabo plačani ali pa sploh dela ne dobijo. Zato pa kar trumoma bežijo iz dežele, v Trst, na Hrvaško, na Nemško, na Ogersko, še celo v Galicijo in daljno Ameriko. Pri vseh težkih in slabo plačanih delih, kjer se gozdi sekajo ali železnice gradijo ali rovi kopljejo, najdeš naše slovenske težake. Nekdo je izračunal, da samih Kranjcev okoli 100.000 v tujih, neslovenskih deželah živi. Kje so potem še slovenski Štajerci in Primorci! Ali bi ne bilo mogoče, tem ljudem v domači deželi zaslužek priskrbeti? Le tako jih je mogoče pridržati. Kaj namreč pomaga, ljudem prigovarjati:

„ne hodite v Ameriko!“ ako jim pa ne damo ob enem zagotovila, da tudi doma lahko zaslužek najdejo?!

Da potepanje po svetu za dušno stanje naših delavcev ni koristno, nam bo vsak rad verjel. Mnogo jih je, da pridejo v slabo tovaršijo in da zgubijo vso vero. Če pa že to ne, vendar postanejo mlačni, da le redko v cerkev zaidejo, o prejemanju sv. zakramentov pa še govora ni in je v krajih, kjer ni slovenskih spovednikov, sploh nemogoče. Že iz tega ozira bi nam morali obiskalci katoliškega shoda pritrditi, da ima to vprašanje tudi svojo versko stran. Ako moremo ljudem na domači zemlji zaslužek priskrbeti, bodo vendar ob nedeljah hodili k Božji službi, tukaj imajo svoje dušne pastirje, svoje krščanske stariše, brate in sestre in krščanske sosede; že zavolj zlahte se nobeden ne bo tako podivjal, da bi se krščanskemu življenju čisto odtegnil. Naša želja je tedaj, naj bi se tudi o tej zadevi na katoliškem shodu kaj govorilo, ali še bolje, kaj koristnega sklenilo in ustanovilo.

Že enkrat (glej „Mir“ št. 20.) smo v članku o potrebi slovenske obrtne družbe povdarjali, da je treba kaj storiti, da se uredi, okrepča in oživlja naš obrtni, zlasti rokodelski stan. Zanimarjena roža ovence; že to, da se za obrtni stan v javnih listih zanimati začnemo, ga bo nekoliko poživilo. Treba bo naše obrtnike toliko zvezati med seboj, da si bodo vsaj sami pomagati zamogli; nekaj podpore jim pa tudi drugi stanovi lahko privoščijo. To pa še ne zadostuje. Treba bo misliti še na večja obrtna in gospodarska podjetja, če hočemo našim pridnim delavcem kaj zdatnega zaslužka priskrbeti. Čemu se Slovenci oblačimo v tuje sukno, tuje platno in tujo kotenino, ko bi vendar vse to lahko sami doma izdelovali? Čemu kupujemo železnino iz Anglije, naše domače fužine pa propadajo in delavce odpuščajo? Čemu pijemo mi ol (pivo) iz Gradeca, ko bi vendar lahko sami ravno tako dobrega ali še boljšega kuhali?

V resnici bi že čas bil, da se taka in podobna vprašanja med Slovenci na dnevni red postavijo. Ako bi se ugovarjalo, da mi nemamo bogatih kapitalistov za taka podjetja, odvrnemo mi, da se lahko ustanovi velika gospodarska družba na delnice. Ako bi se izdale delnice po 10 gl., bomo jih med Slovenci mnogo spečali; za nekaj tisočev bi jih tudi naši češki bratje prevzeli. Da so le pošteni in zvedeni možje na čelu, potem se ne bojimo za tako družbo; seveda začetki je treba z malim in polagoma napredovati. Vsak začetek je težek, pa pogum velja!

Pri katoliškem shodu se bo zbralo mnogo modrih in gorečih rodoljubov, ki imajo srce za naš pošteni narod slovenski. Ako že ne na javnem shodu, naj se vsaj v privatnih krogih in pogovorih nekoliko dogovorijo o tem našem nasvetu; morda vendar iz naše misli kak dober sad zraste, k čemur Bog pomozil!

Dopisi prijateljev.

Matija Majar Ziljski ✠.

Iz zlate Prage nam je došla žalostna novica, da je tam umrl naš slavni rojak in očaj koroških rodoljubov, po vsem slovanskem svetu znani učejak in pisatelj Matija Majar. Rojen je bil v Goričah v Ziljski dolini dné 7. februarja 1809, v mašnika posvečen dné 31. julija 1836, umrl je pa 31. julija 1892, toraj je bil ravno 56 let duhovnik, dočakal pa je 83. leto svoje starosti. Bil je dolgo časa župnik v Gorjah v Ziljski dolini, kjer se je pečal v svojih prostih urah s preiskovanjem slovenske zgodovine in slovanskih jezikov. Ko so ga oči zapustile, šel je v pokoj in živel nekaj let kot beneficijant na Križni gori pri Celovcu. Pa v Celovcu, tem za Slované neprijaznem mestu, mu ni ugajalo, srce ga je vleklo v sredo med Slované, v zlato Prago, kamor se je res tudi l. 1883. preselil in tam je preživel svoja zadnja leta. Kajti on se je čutil

bolj Slovana, kakor Slovenca, to je, med slovanskimi rodovi ni poznal drugega razločka, kakor v narečjih, vse skupaj pa je štel za en sam slovanski narod. Zato je celo svoje življenje težil po tem, da bi Slovane pridobil za svojo misel, namreč da se morajo združiti v enem skupnem jeziku in skupnem slovstvu. Bil je iskren rodoljub vse svoje žive dni in njegovo srečo. V resnici je vse svoje dohodke razmetal za drage knjige učenjakov, v katerih je upal kaj najti o slovanskem jezikoslovstvu in slovanski zgodovini. Naučil se je vseh slovanskih jezikov tako dobro, da mu ni delalo težave, v njih tudi pisati. Vendar pa je le redko pisal v kakem narečju, temveč ustvaril si je nek „vzajemni“ jezik, s katerim je hotel zblížati vsa slovanska narečja, da bi se spojila v en sam jezik, kterege bi vsi Slovani razumeli. Iz početka se je bolj oziral na „ilirščino“, to je, na srbo-hrvaški jezik, kterege je hotel spojiti s slovenščino. Pozneje se je več bavil z ruščino in spisal tudi rusko slovnico za Slovence.

Na zgodovinskem polju se je Majar največ pečal s prazgodovino slovansko počenši iz Indije in slovanskim preseljevanjem v Evropo. Trudil se je zlasti dokazati, da so Slovenci že davno pred Kristusovim rojstvom zasedli Korotan, ne pa še le koncem 6. stoletja po Kristusu, kakor trdijo nemški zgodovinarji. Obžalovati je, da je iz svojih zgodovinskih preiskav le malo kaj priobčil. Morda se bo našlo kaj v rokopisu. Proti nekemu rodoljubu v Celovcu se je izrazil, da je stara zgodovina Slovanov še premalo raziskana, toraj še ne godna za tisk. Tako je morda Majar mnogo svojega znanja, ki ga je z velikim trudom pridobil, v grob seboj vzel! Po naših mislih je vendar treba prej kamenje vkup navoziti in potem se začne hiša zidati. Za zgodovinsko znanje so koristni tudi posamični odlomki.

Majar je pisal mnogo znanstvenih in poučnih razprav v „Kolo“, „Novice“, „Jordanov letopis“, in „Slovenijo“. Sam pa je izdajal „Slavjana“. Izdal pa je še sledeče samostojne knjige, ki pričajo o njegovi marljivosti: „Pravila, kako izobraževati ilirsko narečje“, „Pavle Hrastovski“, „Predpisi“, „Slovnica za Slovence“, „Spisovnik“, „Ciril in Metoda“, „Cerkvene pesmi“, „Pesmi z napevi“, „Uzajemna slovnica slovenska“ in „Ruska slovnica“. — Naj blaga duša v miru počiva! Med Slovenci je Matiji Majarju zagotovljen trajen in hvaležen spomin.

Iz Celovca. (Napisi po ulicah.) V Ljubljani so napisi po ulicah v obeh jezikih. Na vsaki hiši je tablica, ki ima v sredi hišno številko, nad tisto je po nemško napisano, kako se ulica imenuje, pod njo pa po slovensko. Da je nemškemu jeziku prednost dana, pride od tod, ker so se tablice naredile že ob času, ko so Ljubljano še nemškutarji vladali. V Celovcu, v Mariboru, v Ptujju, v Celju, v katerih mestih tudi mnogo Slovencev prebiva, so pa napisi samo nemški; trd Slovenec, ki nemško ne zna, tedaj ne sme zvedeti, kako se ulice imenujejo. To je zelo nerodno na več strani, tudi za omikane Slovence, ki nemško znajo. Če na pr. kdo stanuje v Celovcu v Šolskih ulicah št. 3 in če želi, da bi mu njegovi trdo slovanski sorodniki kaj dopisovali, jim mora vendar naznaniti svoj naslov ali adresu. Ako naznani adresu tako: „I. I., Šolske ulice 3, Celovec,“ bodo se pismonosci pogledovali in popraševali, kaj je to „Šolske ulice“; mnogi med njimi namreč ne znajo slovensko. Sorodnikom se mora tedaj nemška адреса naznaniti: „I. I., Schulhausgasse 3, Klagenfurt“. Trd Slovenec pa težko piše in izgovarja robate nemške besede, kakoršna je na pr. ravno ta „Schulhausgasse“. Zato se pogosto zgodi, da kmečki ljudje nemška imena ulic tako popačijo, da jih pismonosci niti razločiti in raztolmačiti ne znajo, in tako dotični dobi pismo prepozno ali pa nikoli. Ko bi bili pa napisi v obeh jezikih, potem bi se pismonosci počasi že navadili tudi slovenskih imen in bi lahko dostavili tudi pismo s slovensko adresno. Ravno tako se lahko zgodi, da komu naročim, naj me v Celovcu obišče in sicer da stanujem na Starem trgu št. 6. On pride in hodi po mestu in bere napise, pa nikjer ne vidi napisa „Stari trg“. Morda je že tri ali štirikrat šel čez trg, kjer stoji zapisano „Alter Platz“, pa kaj on vé, kaj to pomeni! — Ugovarjalo se bo od nemške strani, da je v Celovcu le malo Slovencev, kakor je pokazalo ljudsko štetje, da itak vsi nemško znajo, in da toraj ni vredno, zavoljo njih napraviti mestu nepotrebnih stroškov. Mi pa na to odgovarjamo, da ljudsko štetje nič ne velja, ker so silno veliko Slovencev zapisali za Nemce, in da je v Celovcu vsaj tretjina prebivalstva slovenska. In če bi prav vsi ti nemško znali, to še ne stori slovenskih napisov nepotrebnih. Nam se zdi, da napisi po ulicah in kažipoti niso za domače ljudi, ki že mnogo let v mestu živijo in vsak kamen poznajo, ampak toliko več za tuje ljudi in take, ki bolj po redko v mesto pridejo in ne poznajo vseh ulic. Zdaj je pa vendar znano, da je Celovec na slovanski zemlji, okolica je slovenska;

pa tudi bolj oddaljeni koroški Slovenci, med katerimi je mnogo takih, da nič nemško ne znajo, imajo v Celovcu pogosto kaj opraviti. Ali bi ne bilo pravično, ko bi se naredili tudi slovanski napisi, ne samo za ulice, ampak tudi po cesarskih in deželni kancelijah, da bi naši ljudje lažje našli tiste hiše, kjer imajo kaj opravka? Gotovo! Da ravno danes o tem govorimo, imamo sledeči uzrok:

V Ljubljani je mestni zbor sklenil, da bo za več novih ulic samo slovenske napise napravil, ker se tudi v Trstu in Gorici, v Mariboru, Celju, Celovcu itd. nič ne ozirajo na slovenske manjšine. Deželna vlada je pa ta sklep ovrgla, češ, da nasprotuje čl. 19. drž. osn. postav, po katerem imajo Ljubljanski Nemci enake pravice kakor Slovenci, toraj morajo zavolj njih ulice tudi po nemško imenovane biti. Celjski Slovenci so si pa mislili: „Če ta postava velja za Ljubljanske Nemce, bo veljala tudi za nas Celjske Slovence.“ Zato so uložili prošnjo, da naj se po Celjskih ulicah napravijo tudi slovanski napisi. Radovedni smo, kako se bo ta pravda končala. Ako Celjski Slovenci zmagajo, potem se moramo tudi mi Celovski Slovenci na noge postaviti. To bi bilo že nekaj vredno, ko bi mi v Celovcu dobili slovenske napise. Marsikom bi bilo s tem ustrezno. Prepričani smo, da bi se za tako prošnjo nabralo v Celovcu lepo število podpisov. Prošnja bi se lahko podprla z razlogi, ktere smo tukaj našli.

Iz Kamena. (Nova maša.) Le redkokedaj se zbere v skromnej kamenski cerkvi toliko ljudstva, kakor se ga je zbralo v nedeljo 24. julija. Od vseh strani so prihajali ljudje v Kamen. In zakaj? Ali morebiti doma niso imeli Božje službe? Ali je bil v Kamenu sejem? Ne, obhajala se je svečanost, kakoršne tukaj tudi najstarejši ljudje ne pomnijo več, obhajala se je primicija. Č. g. Josip Svatoň so darovali tukaj svojo prvo sv. mašo. Zaradi tega je bila cerkev ovenčana, stal je na hribčku pod cerkvijo slavolok in gromeli so topiči. Ob pol desetih podajo se č. g. novomašnik z asistenco in drugim č. g. duhovniki in množico, ktera se je pred farovžem zbrala, v cerkev. Po končanem „Veni sancte Spiritus“ stopijo č. g. Leopold Skuherský, kaplan v Grižah blizo Celja, na leco. To je bila pridiga! Ne samo bolj mehkosrčnim ženam se je otrnila solza v očesu, ampak tudi marsikteri krepak mladeneč in trden mož se je zastoj trudil skriti svojo ginjenost, ko je č. g. pridigar s svojim prijetnim glasom v lepej, čistej slovenščini, s tako živimi besedami slikal čistiljivost duhovskega stanu in omenil tudi njegovo težavnost. Po pridigi je sledila sv. maša in po tem „Te Deum“. Pri sv. maši so peli domači pevci, ki so se prav vrolo obnesli. Da, vesel dan bil je 24. julij, nepozabljiv za vsakega, ki se je udeležil lepe slovesnosti. Da pa smo imeli priliko, veseliti se tako redke slovesnosti, k temu so nam pripomogli blagodušni g. župnik J. Boštijančič in njegova sestra, novomašnikova duhovna mati. Hvala njima za to! Č. g. novomašniku pa zakličemo iz celega srca: Bog Vas živi mnogo, mnogo let in blagoslovi Vaše delovanje!

Iz Libelič. (Kje je denar?) Kakor je znano, so posestniki v Černečah lansko leto 25. in 26. avgusta dobili nalogo, da so prenočevali tiste vojake, ki so šli k vojaškim vajam v Celje. Marsikteri kmet je prenočil po 50 ali celo po 100 vojakov. Kakor smo slišali, je vojaška uprava to prenočišče pošteno plačala in sicer pri županskem uradu. Zdaj se pa govori, da so nekteri posestniki dobili od županstva tiste krajcarje, drugi pa nič. V težavnih časih nam vsaki krajcar prav pride, zato opominjamo tistega, ki ta denar zadržuje, naj se svoje dolžnosti spomni, ali pa naj slavno županstvo očitno v „Miru“ razloži, kako s to rečjo stoji, da bomo vsaj vedeli, pri čem da smo.

Iz Javorja. (Šola. — Nerodnost popijalcev.) Ko sem bral v „Miru“ o Ukovski šoli, spomnil sem se naše nekdanje šole, ki bi bila le enemu ali dvema na korist, pa smo se je srečno znebili. — Nedavno neki pondeljek so trije od pijake trepasti okoli hodili in ko so prišli do podružne cerkve sv. Jošta, ktere zvonik je nove strehe močno potreben, so začeli s sekirami mahati po zvoniku in kresali tako dolgo po zidu, da so skrhalo vse sekire, ktere so morali potem plačati. To je pač omika liberalcev, kakoršne imamo na deželi. Pravijo, da je bil celo eden cerkvenih ključarjev med njimi. Tak je pač za cerkvenega ključarja, kakor kozel za vrtnarja!

Iz Strpne vesi. (Nov križ.) Čast in hvala posestniku Jožefu Podevu, kateri nam je postavil tako lep križ ali znamenje. Na razpotju, kjer je bila prej neka razvalina, stoji zdaj spomenik našega odrešenja. Ta križ so nam blagoslovili župnik Šmihelski, č. g. Valentin Šumah. Po blagoslovu so nam kaj ganljivo govorili o sv. križu, zakaj ga mora vsak kristjan visoko častiti. Ob svitni zori tistega dne so že možnarji gromeli, in sicer tako, da se je treslo, kakor bi se svet gibal. Čast gre tudi našim fantom in dekletom za olepšanje križa

s cveticami. Zahvalimo se še posebej tistim trem mladeničem, ki so pri križu podnožje postavili. Vi kmetje pa, ki boste na tej ravnini sejali in orali in si pot s čela brisali, spominjajte se bridkega trpljenja našega Zveličarja, pa boste tudi vi voljneje trpeli.

Iz Ostrožnega. (Napredek.) Ni še leto tega, kar se je tudi naša prijazna vas imenovala v cenjenem „Miru“. Pa takrat je bilo žalostno, hudo je razsajala in kosila bela žena — bleđa smrt. Pa to je zdaj minulo in je pozabljeno. — V narodnem oziru vedno bolj napredujemo in se zavedamo. Mladina si prizadeva govoriti čisto, pismeno slovenščino. Ako prepeva, pojejo se samo lepe, slovenske pesmi. Z nemškutarenjem ali kosmatimi poskočnicami ti ne žalijo ušes. Po hišah vidiš samo slovenske napise. Sicer pa vidiš povsod snažnost, čednost in poštenost, kakor se za prave Slovence spodobi. Naj bi zmirom tako ostalo!

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je pristopil neimenovan narodnjak, ki je bil doslej ustanovnik Novomeške, Ljubljansko-Šentpeterske in Šišenske podružnice, doplačal je namreč še toliko, da je postal pokrovitelj, vpisan pri Novomeški podružnici. — Zadnjič znamovani pokrovitelj g. dr. Fr. Stor nabral je o pogrebu g. dr. Škofiča, posebnega dobrotnika naše družbi, 39 gld. — Za Ciril-Metodijski dar je poslala trojica Slovencev iz Pulja 11 gld., mariborski bogoslovci tretjeletniki 10 gld. in istotako drugoletniki 10 gld. — Učiteljsko društvo za Postojnski šolski okraj je pristopilo družbi kot ustanovnik z zneskom 10 gld. — G. Mat. Prosekar iz Kotmarevesi je nabral 10 gld. in g. Urban Golmajer, kanonik-dekan v Tomaji, kot Ciril-Metodijski dar 5 gld. in g. Anton Gutnik pa 3 gld. 70 kr. pri Kamničanu od 10 bratov pevcev društva „Ljubljane“, g. krčmarja in gospe Sajovic. — Bog povrni požrtvovalnemu gosp. pokrovitelju! Iskrena hvala trudoljubivim nabiralcem, ki naj dobijo sedaj o počitniški dobi — o času izletov in veselje — obilno vnetih posnemovalcev širom po slovenski domovini. Vodstvo bo ta počitniški čas samo dvakrat v stanu poslati tej podobno zahvalo v slovenski svet; upa pa, da bo uprav v tej dobi najbogatejša žetev za družbo sv. Cirila in Metoda, za lepo se razvijačo njene zavode v obmejnih krajih in v prosep narodnega šolstva sploh.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.
Od Malenedelje. (Birna. — Kresovi sv. Cirila in Metoda. — Napredovanje v omiki. — Vreme in letina. — Kmetijski stroji.) Dne 10. julija so pri nas sv. birmo delili mil. g. knezoškof dr. Mihael Napotnik. Nekteri kmetje v narodni noši so jim naproti jezdili, posestnik Alojzij Razlag iz Sitarove jih je pa pozdravil v imenu cele fare. Topiči so pokali, plapolale so slovenske zastave, zvečer pa so se zažgali kresji. Tako ljubi in spoštuje ljudstvo svojega višega pastirja in rodoljuba. — Na predvečer sv. Cirila in Metoda so tudi v našem kraju goreli mnogoštevilni kresovi in zraven se je streljalo s topiči. — V novjšem času z veseljem opazujemo, da je naša mladina začela prebirati slovenske časnike in knjige. V sled tega so pretepi in poboji bolj redki postali, fantje so se začeli bolj izobraženo vesti in obnašati. Mnogo je k temu pripomoglo leposlovno bralno društvo, ki že več let uspešno deluje, ter ima mnogo listov naročenih. — Letos smo imeli mnogo deževja in veliko žita se je na polju spridilo. V mnogih krajih je toča pobila. Sadja ne bo nič. Tudi v vinom bo bolj slaba. Po mnogih krajih so svinje pocemale, po nekod do zadnjega repa. — Kdor želi kupiti kak kmetijski stroj, priporočam mu tovarnarja Ig. Hellerja na Dunaju, ki je meni poslal prav dober stroj in ne predrag.
Hinko Stuhec.

Glasovi nasprotnikov.

„Tagespost“.

Med vsemi listi, ki imajo žalostno in malo častno nalogo, mirne Slovence dražiti, obirati in sumničiti, je zdaj najhudoobnejša Graška „Tagespost“. Po vsem Slovenskem ima svoje dopisne razpostavljene, da z vohunskim nosom ogleduje vsako slovensko gibanje in potem poštene Slovence sumničijo in črnijo. Tako piše dopisun iz Gorice v „Tagespost“, da so slovenski učiteljski pripravniki, ki so šole že dovršili (abiturienti), v Ljubljani napravili skupno veselico. To veselico pa tako opisuje, kakor bi se bila na njej delala kaka zarota zoper cesarja in Avstrijo, kakor bi se bili Nemci živi drli in pekli. Da se le Slovenci kje snidejo pri kaki nedolžni veselici, brž jih ta list sumniči, da kuhajo zaroto in punt in da je to panslavistična demonstracija. Omenjeni Goriški dopisun ovaja in črni pri tej priložnosti profesorje slovenskih učiteljskih pripravnic, češ, da so oni krivi, da so pripravniki taki „panslavisti“, ker so profesorji sami tacega duha! — Nek drugi dopisun, ki v Trstu čepi, se je pa v listu nad tem

razkoračil, ker se je državna železnica v Istri začela nekoliko ozirati na hrvaški deželni jezik. On pravi, da je v Istri vsa kupčija v laških rokah, toraj sme le laški jezik kaj veljati. Da je pa večina prebivalstva v Istri slovanska, to pisarja seveda nič ne briga. — Venec predrznosti pa si je zaslužil dopisun iz Bleda, ki se v št. 203. nad tem jezi, da sprevodniki državne železnice že na glas slovensko govorijo. Glejte tako daleč nas hočejo liberalci v strah vzeti, da bi se na slovenski zemlji ne smeli na glas po slovensko govoriti! V Celovcu je bilo včasih tako, da bi se dali pa ponosni Gorenjci tako globoko ponižati, tega vendar ne bomo doživeli, če Bog dá! — Dopisun iz Novega mesta je pa v listu počrnil Novomeške dijake (študente) in profesorje. Pravil je, da so dijaki podrli slavolok, ki je bil mil. g. knezoškofu v čast postavljen, in sicer zato, ker so škof v šoli po nemško izpraševali, in da je sploh na tamošnjih latinskih šolah veliko sovražstvo zoper Nemce, ker so tudi profesorji tacega duha. List je bil pa prisiljen, v št. 202. popravek vzeti, da ni res, da bi bili škof po nemško izpraševali, nadalje da ni res, da bi bili študenti slavolok poškodovali, in slednjič da ni res, da bi bil na Novomeških latinskih šolah Nemcem sovražen duh. — Glavni namen takih obrekovanj je ta, da bi se slovenski profesorji počrnilili, kakor bi bili sovražniki cesarja in Avstrije, da bi potem vlada nobenega Slovenca več ne imenovala za profesorja. Pri tem bi imeli Nemci in nemškutarji dvojen dobiček: prvič bi le oni boljše službe dobivali, drugič pa bi se slovenski pouk na srednjih šolah spet čisto odpravil, ker bi nemški profesorji našega jezika ne znali. — Kaj pa iz vsega tega sledi? Če slovenski rodoljubi nemajo polžve krvi, jim je častna dolžnost in naloga, da to nesramno „Tagespošto“ in njej podobne liste povsodi spodrivajo. Mi vemo, da je ta Graški list tudi po Slovenskem močno razširjen, posebno po kavarnah in večih gostilnicah. Narodnjaki naj zahtevajo od gospodarja, da naj ta list opusti; ako pa ne uboga, naj se ogibajo takih gostilnic in kavarn!

Slovenske posojilnice

so „Beljaški „D. A. Z.“ in Celovškimi „Svobodnim Glasom“, bodeč trn v peti. V zadnjih številkah se jezé, da slovenske posojilnice tako dobro napredujejo, — v prid slovenskemu kmetu. No, „Freie Stimmen“, ki se ob vsaki priliki prav na debelo bahajo, da je samo njim pri srcu napredek in blagor slovenskega ljudstva, so pokazale, kam pes tace moli! S svojo pisavo zoper slovenske posojilnice namreč najbolj kažejo, da hočejo samo, naj bodi slovenski kmet na veke odvisen od liberalnega Nemca, ki hoče slovenskim trpinom prav oblastno zapovedovati. Če so laži-liberalci res taki „prijatelji“ našega ljudstva, zakaj pa oni niso na Koroškem ustanavljali kmetijskih posojilnic, ki se skažejo za gospodarje tako velika dobrotá! Čudno, še le ko so začeli slovenski rodoljubi, ali kakor jih imenujejo „Freie Stimmen“ „transkarawankische Friedentörer“, za slovenske kmete ustanavljati posojilnice, še le sedaj spoznajo tudi „liberalci“ dobroto teh modrih naprav, — a vendar se jezijo, da so posojilnice — slovenske. Če so koroški liberalci res takšni „prijatelji“ ljudstva, za kakeršne se štejejo, zakaj pa v nemških krajih ne napravljajo posojilnic za nemške kmete, ki bi takih zadrug tudi prav krvavo potrebovali! A ravno to kaže, da je našim „liberalcem“ šmentaj malo za gmotni in duševni napredek priprostega ljudstva, in da mnogo rajši vidijo, da slovenski kmet s svojimi žulji prisluzene goldinarčke nosi v velike nemške „šparkase“, od koder dobivajo bogato podporo razna visoko-nemška društva, a slovenski kmet niti beliča ne! — Slovenski kmetje, sedaj pa sami sodite, kje so vaši pravi prijatelji; ali med nemškimi laži-liberalci, ki veliko govore (prazno slamo mlattijo), a ničesar ne storé za blagor kmetijskega stanú, — ali med slovenskimi domoljubi, ki vedno skrbé za blagostanje in za pravi krščanski in gospodarski napredek slovenskega ljudstva. Po tem se pa tudi ravnajte, t. j. oklepajte se vedno bolj slovenskih posojilnic, po zlatem geslu: „Svoji k svojim!“

Naglica škoduje!

tako si je menda mislil neki neznan dopisun iz Podjunske doline v slovečih (??) „Fr. St.“ št. 89., kateri se je začel še le sedaj ujedati na prav nemščurski način črez to, da je imenoval vrli občinski zastop v Globasnici veleč. g. župnika A. Gabrona za častnega člana Globasniške občine. Sevé dognano še ni, ali omenjeni dopis ni zagledal beli dan le v uredniški sobi v stolnih ulicah, kar se pri pasji vročini minulih dnij prav dobro dá misliti! Imenovan je bil č. g. Gabron za častnega člana že aprila meseca (glej „Mir“ št. 13. od 10. maja in „Kärnt. Volksblatt“ od 5. maja t. l.), a pre—modra gospoda pri „Fr. St.“, ki v slovenskih stvareh sliši celó travo rasti, je zvedela to še le sedaj v pasjih dnéh, ravnaje se po znanem pravilu, „da naglica le škoduje!“ — V ostalem pa je na sebi prav nedolžna novica, da je zaslužen

domoljub imenovan častnim članom vrle slovenske občine, „miroljubni“ kliki „Svobodnih Glasov“ tudi sedaj še prav dobro došla, da si je ohladila svojo vročo germansko kri nad imenovanim uzornim narodnjakom! „Fr. St.“ povprašujejo po zaslugah g. Gabrona; no visokočastiti gosp. župnik ni navajen, dajati svoje zasluge razglaševati po velikem bobnu, a gospodom v Celovških stolnih ulicah bi svetovali, naj se podajo kak lep popoldan v Podjunsko dolino ter tam pri slovenskih kmetih povprašujejo, kakšne zasluge si je za-nje pridobil č. g. Gabron. Naši kmetje cenjenim Celovškim škricmanom odgovora gotovo ne bodo ostali dolžni. In če gospodje nazadnje še povedó, da oni v Celovcu „mažejo“ tiste preljuje „Fr. St.“, bodo vrli kmetje svoje mišljenje o tem listu že povedali in prašalcem še nekaj osoljenih besed pod nos pomolili, da bo te ljudi gotovo za vselej prešlo veselje, hoditi v Podjunsko dolino popraševati po „javnem mnenji!“

Politični pregled.

Nemško-liberalni listi pišejo vsaki dan bolj ošabno. Da pojde kranjski deželni predsednik baron Winkler v pokoj, to jim še ni zadosti, oni hočejo še vse druge premembe. Vsa oblast se mora Nemcem v roke dati, prej nočejo mirovati. Tako hudo pa menda vendar ne bo, morda bodo tudi nam še dihati dovolili. Mi pa upamo, da se bodo Čehi streznili in spoznali, da sami nič ne opravijo in da se morajo okleniti desnice. Potem bo večina spet na naši strani, in liberalne glorije bo konec. — Celjski Nemci hočejo po vsej sili imeti svojega nemškega notarja, čeravno tudi oba sedanja slovenska notarja dobro nemško znata. Čuje se, da jim hoče vlada to privoliti. — V Pragi so bili štirje češki dijaki višjih šol izključeni iz šol, ker so bili pri nekem zborovanju, kjer so se trosili socijalistični nauki. Ni dobro, če mladina prezdodaj politikovati začne, ker rada zabrede in v nesrečo zaide. — Med ogerskimi Rumunci je velika razdraženost zoper Madjare. V nekem kraju je morala vlada že obsedno stanje oklicati, ker se boji punta.

V zveznih državah severne Amerike se pripravljajo na novo volitev predsednika. Kakor po navadi stojite si dve stranki nasproti, ena se imenuje republikansko, druga demokratično. Republikanci so na blizo taki, kakor naši nemško-liberalci. Oni hočejo vse po enem kopitu vladati. Oni hočejo brezverske in samo angleške šole, da bi vse tamošnje národe poangležili. Zato sovražijo farne šole, kjer se otroci poučujejo v duhu svoje vere in v maternem jeziku. Tudi v gospodarskih ozirih se ločijo od demokratov. Z republikanci vlečejo bogataši, tovarnarji in naduti Angleži, ki druge národe zaničujejo. Demokrati pa hočejo dati vsakemu svoje, verske in národne šole in več samostojnosti za posamične dežele, ki so zvezane v eno državo, ker so toliko različne med seboj po vremenu, po prsti, po pridelkih in po prebivalcih, da je smešno, ko bi jih kdo hotel vladati po enem kopitu. Z demokrati drži večina tistih, ki niso Angleži, namreč Nemci, Francozi, Lahi, Španjci, Irci, Čehi, Poljaki, Slovaki, Škoti, Švedi itd., pa tudi mnogi bolj pravični Angleži. „Amerikanski Slovenec“ priporoča našim rojakom, naj se oklenejo vsi demokratične stranke. — Na Španjskem so še vedno nemiri. V Potevedri se je oklalo obsedno stanje. — Na Laškem se bodo jeseni vršile volitve po novem volilnem redu. — Punt v Afganistanu še ni zadušen. — Malisori v Stari Srbiji so se spuntali zoper turško vlado.

Gospodarske stvari.

Važnost sadjarstva.

(Govor gospoda nadučitelja J. Žirovnika iz Št. Vida nad Ljubljano na shodu podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico dné 29. junija t. l. v Dolinčeah.)

(Konec.)

Drevje lahko sadimo povsod. Če mu zemlja ni ugodna, jo pa popravimo. Na dobri zemlji naredimo jame tako velike, da gredó korenine vanje brez da bi jih krivili. Jame se izkopljejo vsaj 14 dni pred saditvijo. Rušnja se dene posebej, živa prst posebej in mrtvica posebej. A zasujejo naj se takoj vsaj za dve tretjine. Predno jih pa zasipljemo, treba vanje kole trdno postaviti. Zasipljejo se tako-le: Najprej rušnja, potem malo gnoj, živa prst, zopet gnoj dokler da je dve tretjine jama zasuta. Gnoj naj bo droben in tudi strohnjeno drverje naj se mu primeša. Sadi se lahko od Vseh Svetih do Velike noči. Predno drevo sadim, ga obrežem na koreninah in v kroni. Korenine je odrezati z ostrim nožem vse tiste, ki so ranjene ali suhe. Druge se pusté, ker kolikor več ima drevo korenin, toliko raje se prime in toliko bolje vspeva.

V kroni obrežemo drevo tako, da mu mladike na pol skrajšamo. Vendar moramo paziti, da vejne mladike režemo na tako oko, ki je na spod nastavljeno. Ko je tako drevo pripravljeno, treba je pomočiti korenine v redek močnik iz kravjeka. Ta močnik drži vlogo, da se drevo raje prime in daje gnoj, da ima drevo hrano koj pri rokah. Potem sadim. Drevo pristavim h kolu skoraj za malo ped višje nego je prej stalo. Moj pomočnik meče z lopato dobro prst na korenine. Z levo roko držim drevo, z desno pa devljem prst med korenine in okoli njih. Med tem pa drevo nekoliko stresam, da se prst okoli korenin lepše vleže. Ko je moj pomočnik nametal toliko prsti, da so korenine popolnoma pokrite in sem jo okoli njih uredil, potem vse skupaj nekoliko potlačim. Če so korenine za dobra dva prsta pokrite s prstjo, potem lahko po vsej prsti denem drobnega gnoja dva prsta na debelo. Na to pride zopet prst in če je treba zopet gnoj tako dolgo, da je ves kup pravilno narejen. A ob straneh mora biti kup nekoliko višji nego pri deblu, da se dežnica k deblu zateka in se toraj drevo lažje prime. To je drevesna skleda. Ko je drevo tako posajeno, ga prav lahko povežem h kolu, da se more z zemljo posedati ali pa ga celo nič ne privežem do jeseni. Če je suha pomlad in poletje, moram drevesu prilivati. Dobro je tudi, če se po tej drevesni skledi dene vsaj dva prsta na debelo drobnega gnoja. Ta daje drevesu živež in ohrani zemlji vlogo. Dobro je tudi drevo namazati z apnenim belivom; drevo se raje prime, ker iz njega ne more veliko vode izpuhteti. Jeseni drevo namažem z močnikom iz kravjeka, krvi in apna. Takih dreves se v milih zimah zajec ogiblje, a v hudih pa še takih ne. Boljše je trnje poviti okoli drevesa ali pa dati krajnike; to gotovo drži zajca.*) V prihodnjem letu ni pri drevju nič opravka, kakor da se drevesna skleda zrahlja in uredi.

Drugo leto, ko je drevje že lepo razgnalo, je treba mladike na spomlad skrajšati in krono lepo oblikati. Sploh je treba drevo obrezavati 4 ali 5 let, da se mu uredi lepa krona. Od 6. leta naprej pa režemo samo suhe veje ali pa take, ki se križajo.

Tako je saditi drevo v dobro zemljo in tako ga je oskrbovati treba. V plitvi zemlji ne smemo kopati jame. Če jo kopljem v pesek in če tudi mesto tistega izmetanega kamenja denem samo gnojno prst, vendar je drevo posajeno, kakor v loncu. Dokler bo dobivalo hrane iz te gnojne prsti, bo že še rastlo. A ko bodo korenine prilezle za hrano do peska, tedaj bo drevo začelo obraščati se z mahom in hirati ter bo v nekaj letih popolnoma zamrlo. V plitvi zemlji moramo posaditi na rušnjo in k večjemu to obrniti. Doppeljati pa moramo toliko zemlje, da se drevo posadi v zložen (ne pa strm) kup. Potem bo delalo po kupu korenine, ki bodo prišle ob straneh do rušnje in pod njo se bodo razvijale naprej. Sploh je pa v tako zemljo saditi le jabolka a nikdar ne hrušek, ki delajo rade korenine bolj v globočino. Kje pa prst vzeti za take kupe? Eden jo ima tu, drugi tam, a vsi jo imate na dvoriščih, kjer se vam ob dežji blato dela. Skopljite tam dobre prsti in izvozite jo na plitve prostore, kjer hočete drevje zasaditi, jame pa napolniti s čepinjami in pa s kamenjem, kterege imate toliko po deteljah in še marsikje drugje; se vam vsaj ne bode blato delalo na dvoriščih ob dežju. Če imam močvirno zemljo in bi jo rad zasadil z drevjem, treba je izkopati jarkov, da se voda oteka. Jarke lahko pustimo odprte ali pa jih zasujemo z debelim kamenjem ter denemo vrh rušnjo in nekoliko prsti, da se zopet zarase. Če ima kdo tudi samo par kvadratmetrov sveta pri steni hiše, ki je obrnjena proti solncu, tedaj tudi lahko drevesa goji, seveda ne drevesa na divjak cepljena, ampak pritlikovce. Te se pa navadno gojé, da zgornjo mladiko, ki dela vrh, režemo na polovico nazaj vsako leto, stranskim pa vedno ščipljemo vrhove, kakor hitro so ti čez en decimeter zrastli. Na takem pritlikovem drevju se prideluje najbolj fino sadje. Ena hruška ali jabolko s tacega drevesa velja 5 do 40 kr., kakor je pač lepa.

H koncu naj še povem, da imajo ljudje drevesa, ki prav krepko rastó, a ne pokažejo nikdar sadú. Takim drevesom je pomagati na ta način, da se okoli njih, v daljavi kolikor daleč sega krona, izkoplje pol metra širok in pol metra globok jarek. Zasuj ta jarek potem s pepelom, peskom, cestnim blatom, starim frajhom in drugimi takimi odpadki in videl boš, da boš v par letih imel dovolj sadú.

Drugi imajo zopet oslabele drevesa, ki pač cvetó obilo in tudi še morebiti sadu donesó, a novega lesa ne delajo. Ta drevesa imajo premalo hrane v zemlji in takim pomagam, če z železnim kolom naredim luknje (1/2 metra globoke) v daljavi, kakor doseže krona in tudi nekoliko bližnje in v

*) Na tem shodu sem zvedel, da privežejo nekteri konoplje (rastline) okoli debla, ki zajcu smrdé. Sejal sem že konoplje v ta namen, da prihodnjo zimo poskusim to brzkone izvrstno in tudi ceno zavarovanje dreves.

te luknje nalivam gnojnice tako dolgo, da so zalite. Na isti način moram sploh drevesom gnojiti posebno, če preveč rodé a premalo rastó. Gnojim pa tudi, če rušingo vzdignem pod drevesom in zemljo nad koreninami zrahljam, potem pa s kratkim gnojem fino potrosim in denem rušingo nazaj. Tedaj bo trava dobro rastla in drevo.

Sploh Vas pa opozarjam, da ne sadite veliko vrst in pa ne prepogosto. Drevesa v vrtu, kjer hočemo še kaj trave pridelati, morajo stati 10 metrov vsaksebi, orehi pa še celó do 15 metrov. Pokazal sem Vam torej, kako drevje saditi in koliko važnosti je sadje in povedal kolike še le bo. Če hočete torej, da ne bomo ne mi ne naši otroci žeje trpeli, pridno sadite sadno drevje in umno ga oskrbuje!

Novičar.

Na Koroškem. Shod slovenskega katoliško-političnega in gosp. društva na Golšovem vršil se bode na izrečno željo tamošnjih rodoljubov v nedeljo **dné 28. avgusta t. l.**, in ne 21. t. m., kakor je bilo s prva določeno. — Deževja imamo letos brez konca in kraja; pa tudi iz drugih dežel prihajajo take tožbe. Mnogo žita se je na polju pokvarilo. Sv. Medard je držal besedo in 40 dni deževal, potem pa še dodal, tako da zmirom še preveč dežuje. — Pri občinskih volitvah Podkloštvom ste se obe stranki pogodili, tako da so bili tudi štirje naši v odbor voljeni. — Razpisana je služba okrajnega zdravnika v Dravogradu. Prošnje sprejema do 20. avgusta okrajno glavarstvo v Wolfsbergu. — Pri Črni je plast zemlje zasula cesto v Prevalje v daljavi 40 metrov. — Kodi pojde Humberška cesta, se zdaj spet ne vé; na Žihpolje je ne pustijo napeljati, ker bodo tam tir za železnico položili. — V Pliberku so dobili štiri nove zvonove, ktere so mil. g. knezoškof blagoslovili na praznik sv. Petra in Pavla in o tej priložnosti tudi delili sv. birmo. — V Krivi Vrbi so dné 7. avgusta napravili veselico na korist popraviljanja romarske cerkve na Otoku. — Podljubelom so se dné 29. julija oblaki utrgali med bliskom in gromom. Nastal je grozen naliv. Cesta je močno poškodovana. — Kapelica na Dobraču praznuje letos svojo 200letnico, zato se bo dné 15. avgusta (na Veliko Gospojnico) v njej obhajala slovesna služba Božja ob 9. uri dopoldne, ako bo vreme ugodno. Duhovniki, ki želijo na omenjeni dan na Dobraču sv. mašo darovati, naj to blagovolijo prej naznaniti župnijskemu uradu v Nemškem Bleibergu. — Jubilejna slavnost cerkve v Št. Janžu v Rožni dolini ne bo na Veliko, ampak na Malo Gospojnico, dné 8. septembra t. l. Dopis prihodnjič.

Na Kranjskem. V Dolu pod Ljubljano je umrl tamošnji župan, pošten mož stare korenine, naročnik več slovenskih listov, priden gospodar, moder svetovalec. Županoval je 27 let. — V Zaplani nad Vrhniko so blagoslovili nov kip Lurške Matere Božje. V lepem sprevedu so podobo nosili fantje, dekleta so pa svetile. — V osmih razredih dekliške šole pri nunah v Ljubljani se je šolalo 821 deklic. Gospodinjsko šolo, ktero so nune lani ustanovile, je obiskovalo 21 deklet. — V Toplicah so slovesno blagoslovili novi vodovod. Prišli so tudi Novomeščani z godbo in „Sokolom“. — V Velikem Otoku pri Postojni je pogorelo 11 gospodarjev. — V Ljubljani so blagoslovili novo katoliško tiskarno. — V Vodicah so blagoslovili novo kapelico Lurške Marije.

Na Štajerskem. V Vojniku so milost. gosp. knezoškof dr. Mihael Napotnik blagoslovili kapelico v hiralnici, v ktere je 21 bolnikov. — V Mariboru so položili vogelni kamen za novo, Devici Mariji posvečeno cerkev. — Nad Rečiško vasjo se je na nekem hribu plast zemlje utrgala in zasula tir savinjske železnice na 100 metrov daljave. — Gospa Bratanič v Št. Ilju pri Velenju je podarila družbi sv. Cirila in Metoda 500 gld. — Podobo Lurške Matere Božje so dobili v Lembahu, ter je bila v slovesni procesiji, s katero je hodilo 60 belo oblečenih deklet, v cerkev prenešana in blagoslovljena.

Na Primorskem. Neka žena, blizo Koprada, je bila tri mesece po nedolžnem zaprta, zato so jej svitli cesar na njeno prošnjo podarili 200 gld. — Opozarjamo na oglas g. Gosarja o prodaji isterkih vin, ki se nahaja v današnji številki.

Po drugih deželah. Sviti cesar pojdejo ta mesec v Galicijo k vojaškim vajam. 30. avgusta pridejo v Levov. — Tolpa ciganov z medvedom je prišla na Laško. V mestu Kuneo so jih pa zaprli. Cigani pa so se s tem znošili, da so medveda izpustili. Tisti je potem stražil po mestu in okoli, in noben človek si ni upal iz hiše. Kdaj so ga potem ustrelili, o tem nismo nič brali. — Hud vihar je bil v Polezeli na Laškem. Razrušil je 40 hiš. Dva človeka sta pri tem smrt storila, šest je ranjenih. — Pri Vel. Varašinu na Ogorskem se je vnel hud boj med kosci in žandarji: 12 koscev je

bilo ustreljenih. — Iz mnogih krajev našega cesarstva se poroča, da krožijo med ljudmi ponarejeni bankovci. Toraj pozor! — V Mostah na Češkem je podsulo tri rudarje, ktere so pa čez 17 dnij še žive izkopal.

Vsprejeti rokopisi družbe sv. Mohorja.

Vsled razpisa, objavljenega v družbinem kalendarju, poslalo se je letos družbi sv. Mohorja blizu 60 različnih spisov, izmed katerih so gg. presojevalci odobrili in odboru v natisek priporočili sledeče:

I. Povesti: 1. „Moj Jože“, obraz iz vojaškega življenja, spisal Fridolin Kavčič v Celovcu; 2. „Tratarjev dolg“, sp. Iv. Štrukelj v Ljubljani; 3. „Kako so Podgorjani napredovali“, sp. . . . ? v Mozirju; 4. „Terno“, spisal Ivo Trošt v Razdrtem; 5. „Darilo iz semnja“, spisal Ivan Babnik v Ljubljani. 6. „Pravljice“, sp. J. F. Radinski; 7. „Zgodovinske drobtine“, nabral Fr. Steklasa v Zagrebu.

II. Življenjepise: 1. „Krištof Ravbar, škof ljubljanski in glasovit državnik“, sp. Iv. Steklasa; 2. „General Anton plem. Valenčič“, sp. J. Bilec v Ilirski Bistrici. 3. „Frančišek Lavrenčič, vojaški duhovnik“, sp. Fr. Kavčič.

III. Poučne spise: 1. „Spanje in sanje“, poljudna razprava, sp. Iv. Štrukelj; 2. „Solnčnica — prekornostna rastlina“, sp. M. Cilenšek v Ptuju; 3. „Trije spisi o sadjarstvu“, sp. Fr. Praprotnik.

Z ozirom na to, da se na spise, katerim se prisojda darilo, obrača večja pozornost občinstva, ter se jim priznava prednost pred drugimi, ni se mogel odbor odločiti, da bi kakemu teh spisov prisodil darilo, ker se mu zde vsi vsprejeti enakovrstno dobri.

Več gospodov pisateljev je pa ustreglo še posebnim prošnjam odborovim in poslalo zlasti času primernih spisov, katerih nekteri so že natisnjeni, ali pa se natisnejo o bližnji priložnosti.

Loterijske srečke od 6. avgusta.

Linc 17 44 30 74 29
Trst 7 8 90 84 53

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	6	15	7	70
rž	5	30	6	60
ječmen	—	—	—	—
oves	2	60	3	25
hejda	5	70	7	10
turšica (sirk)	4	15	5	20
pšeno	7	20	9	—
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	—	—	—
detaljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 50 kr., kisló 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 60 kr. meterski cent (100 kil). Prišen špeh je po 65 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Med (strd),

pitanec za hrano čebelam prodaja po 60 kr. kilo Valent. Selan, posestnik na Trati, pošta Cerklje na Gorenjskem. Ima ga 400 kil v zalogi.

Kmetija na prodaj.

Prodá se Vodrejeva kmetija na Mali Gori nad Bilčovsem; vsega je 70 oralov zemljišča (60 birnov posetve), vse skupaj, les (gora) v dobrem stanu, pohištvo je še trdno. Več pové posestnik Miha Herzele p. d. Vodrej. (Pošta je Bistrica v Rožni dolini.) Tudi se lahko popraša pri trgovcu Gabrijelu Jezerniku v kosarnskih ulicah v Celovcu.

Isterska vina.

Vsem prijateljem dobre, pristne in močne kapljice priporočam svojo veliko zalogo črnega, rudečega in belega isterskega vina, po sledečih cenah:

Teran črni . . . . . liter po 18 do 22 kr.
Teran rudeči . . . . . „ „ 15 „ 18 „
Belo vino . . . . . „ „ 15 „ 28 „

Za vsa od me poslana vina stojim dober (jamčim), da so čisto natorna, brez vsake primesi ali ponaredbe.

IVAN GOSAR

v Pazinu (Pisino, Istrien).

Sloveče Marijacejske kotle

z vlitega železa

prodaja po najnižjih cenah

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovcu, Burggasse 7.

Tinktura za želodec,

ktero prireja **GABRIJEL PICCOLI**, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta, je mehko, učinkujoče, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, krepeča želodec, ter pospešuje telesno odprtje. — Razposilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 steklenicami velja gld. 1.36, z 55 steklenicami, 5 kilogramov teže, velja gld. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo lekarne v Celovcu Thurnwald in Egger, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, v Trbižu Siegel.

Lepo posestvo

je na prodaj v Libeličah. 50 birnov posetve, nekaj lesa, travniki, vrt, lepo pohištvo. Ime posestnika naznani na vprašanje uredništvo „Mira“.

Krist. Gundlach

slikar, pobarvar in lakirar
v Celovcu, Mariannengasse št. 7.,

izdeljuje **napise, grbe** po strogo heraldičnih predpisih in take reči.

Posebnost:

Napisi na glažovino, les, pleh in zid.

Za fino, elegantno in ročno delo se jamči.

Ker si je priskrbel

lakirarsko peč za pleh,

na kar opozarja posebno **klepače**, zamore lakirati tablice na durih, posodo iz pleha, bane za kopače, vrče za vodo, plehaste okrožnike, kuhinjske posode itd. v kratkem času, trpežno in lepo.

Velika zaloga oljnatih barv na drobno in debelo po najnižjih cenah.

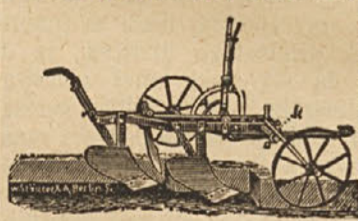
Malo posestvo

je na prodaj, namreč Urbančnikova kajža pri Rožeci. Pohištvo čisto novo, 4 lepe izbe, kuhinja s železnim ognjiščem, shramba, skedenj, hlev, svinjak, mnogo sadja, njiv za tri birne posetve. Več pové Voltej Fajnik v Rožeci.

2000 kosov v delu.

Za najboljši uspeh jamči

tovarna **PH. MAYFARTH in dr.**

Normalni, patentirani, jekleni plug; mlaticnice na ročno gonjo ali pa na par; žitne čistilnice; slamorenice; mečkalnice za krompir; oljarnice; peč s hranilnim ognjiščem za kuhinje in pranje.

PH. MAYFARTH in dr.

tovarna za stroje, poseben oddelek za vinarstvo in sadjarstvo,

na Dunaju II/1, Taborstrasse 76.

Ceniki zastoj. — Zastopniki se sprejmejo.

Osebe,

ki živé na kmetih, prihajajo z ljudstvom mnogo v dotiko, uživajo spoštovanje in zaupanje njegovo ter znajo slovenski pravilno pisati, zamorejo si o **poletnih mesecih prisluziti lepe denarje**, ako se hočejo marljivo lotiti poslovanja za stvar, ktere važnost je splošno priznana.

Kdor se zato zanima, naznani naj svoje ime in bivališče pod naslovom: **F. K. 12, poste restante v Ljubljani.**

V najem

se oddá za več let Maharjeva kmetija v Ūrgovičah pri Šmihelu nad Pliberkom. Več pové gosp. J. Jekl, župan v Globasnici.